

МЕМУАРИ

ВБИВЦІ

살인자의 기억법

Переклад Ханни Кузьменко

КІМ ЙОНХА

*This book is published with the
support of the Literature Translation Institute of Korea (LTI Korea)*

*Ця книжка видана за підтримки Корейського Інституту
літературного перекладу (LTI Korea)*

김영하

살인자의 기억법

문학동네

Кім Йонха

МЕМУАРИ ВБИВЦІ

*З корейської переклала
Ханна Кузьменко*

ВИДАВНИЦТВО АНЕТТИ АНТОНЕНКО
ЛЬВІВ

УДК 821.531-3

Й-68

Кім Йонха

Мемуари вбивці

Роман

З корейської переклала Ханна Кузьменко

Перекладено за виданням:

살인자의 기억법

© 김영하 2013

문학동네

www.munhak.com

413-120경기도파주시회동길210

ISBN 978-89-546-2203-5 03810

Що залишається, коли зникає останній спогад? Де проходить межа між забуттям і вічним спокоєм? І ким стає серійний убивця, коли більше не пам'ятає своїх жертв?

У цьому психологічному трилері Кім Йонха занурює читача в тривожний простір між пам'яттю й небуттям. Автор не дає прямих відповідей, але розмірковує про сором і провину, людяність і безжальність. За позірною простотою оповіді криється глибока філософська напруга, яка не відпускає до останньої сторінки.

Усі права застережено. Жодну частину цього видання не можна перевидавати, перекладати, зберігати в пошукових системах або передавати в будь-якій формі та будь-яким засобом (електронним, механічним, фотокопіюванням або іншим) без попередньої письмової згоди на це **ТОВ «Видавництво Анетти Антоненко»**.

Copyright © 2013 by Kim Young-ha

© Ханна Кузьменко, український переклад, 2025

© «Видавництво Анетти Антоненко», 2025

ISBN 978-617-553-105-1

Двадцять п'ять років. Ні, двадцять шість. А може... Хоча яка різниця? Приблизно стільки років минуло з мого останнього вбивства. Тоді мною рухало не нав'язливе бажання вбивати чи збоченість, як заведено вважати, а невдоволення. Віра у те, що задоволення може бути повнішим, досконалішим. Закопуючи тіло чергової жертви, я знову й знову повторював собі:

Наступного разу буде краще.

І саме тоді, коли ця віра щезла, я перестав убивати.

*

Я вів щоденник, щось на кшталт журналу спостережень, — тоді я бачив у цьому користь. Вважав, що, занотувавши, де саме я схибив і як це на мене вплинуло, зможу уникнути болючих помилок наступного разу. Як школярі, котрі готуються до вступних іспитів, виконують вправи у робочих зошитах і аналізують найпоширеніші помилки, так і я старанно записував кожен свій крок, кожне відчуття.

Намарне.

Складати слова в речення виявилось нелегкою справою. Хоча, здавалось би, що тут складного? Як-не-як, не літературний шедевр планую написати. І все ж я не міг сповна передати словом піднесення чи жаль, які переживав. Мерзенне відчуття. За все життя я прочитав небагато, переважно уривки творів зі шкільної програми. У жодному з них я не знаходив потрібні мені слова. Тож я почав читати поезію.

Даремно.

Поет, курс лекцій якого я слухав у культурному центрі, був чолов'ягою мого віку. Вже на першій лекції він примудрився мене розсмішити. «Поет опановує мову, мов досвідчений убивця оволодіває жертвою і, зрештою, вбиває її».

На той час я оволодів не одним десятком жертв, убив їх і закопав у землю. Однак поезією свою діяльність не назвав би. Для мене вбивство — радше проза. Кожен, хто зважиться на вбивство, погодиться: це не така вже витончена справа.

Так чи так, завдяки тому вчителеві я насправді зацікавився поезією. Сум — почуття мені незнайоме, а ось гумор я ціную.

*

Читаю «Діамантову сутру».

«Здійснювати даєння, ні на що з речей не спираючись»*.

*

Чимало годин я просидів на тих лекціях. На щастя для віршомаз-викладача, якого я намірився вбити, якщо курс мене розчарує, мені було цікаво. Чолов'яга ще не раз мене повеселив і навіть двічі похвалив мої вірші. І тому залишився живим. Та він, певне, не здогадувався про мою щедрю поступку. Остання збірка його віршів, яку я нещодавно прочитав, мене розчарувала. Шкода, що не вбив його тоді. Навіть я, майстер своєї справи, облишив убивати, а він, нездара, і досі строчить свої віршики? Нечуване нахабство.

*

Я все частіше втрачаю рівновагу: то впаду з велосипеда, то перечеплюсь об камінь. Пам'ять теж уже не та. Спалив три чайники, забувши, що поставив воду кип'ятитись.

* Пер. Анастасії Стрелкової. — Тут і далі прим. перекладача.

Сьогодні телефонувала Інхі — сказала, що записала мене до лікаря. Я так і вибухнув від злості, вона ж мовчала у слухавку і лише згодом видала: «Ні, з тобою точно щось не те. Я не впізнаю тебе, тату. Не пригадую, щоб ти хоч колись злився».

Невже? Поки я розгублено мовчав, пригадуючи, чи кричав я бодай раз на Інхі, вона кинула слухавку. Хотів було знову набрати її — ми, як-не-як, не домовилися, — та не зміг. Забув, як це робиться. Що натискають спершу? Кнопку виклику? Чи треба спочатку набрати номер? Тоді зрозумів, що не пригадую й номеру Інхі. І щось мені підказувало, що існує простіший спосіб комусь зателефонувати, ніж набирати номер цифра за цифрою. Але який?

Розгублений і вкрай роздратований, я жбурнув телефон геть.

*

Поет із мене ніякий, тож я вирішив нічого не вигадувати й правдиво описував процес убивства в своїх віршах, перший з яких я, здається, назвав «Ніж і кісті». Вчитель чудувався моїм «оригінальним художнім прийомом», зауважив, що «завдяки простій лексиці й недосконалій побудові речень роздуми про смерть набувають виразнішого звучання і якнайкраще розкривають марність та швидкоплинність людського буття», і не стомлювався нахвалювати мої метафори. Коли ж я запитав у нього, що таке метафора, він вишкірився — ох, як не сподобався мені той вишкір — і взявся пояснювати. Виявилось, що метафора — це засіб виразності.

А... Вибачай, чоловіче, та ніяких метафор у моєму вірші не було.

*

Зазираю до «Сутри Серця»:

«У порожнечі немає форми, немає відчуттів, уявлень, вольових рушіїв, немає очей, вух, носа, язика, тіла та ро-

зуму, немає форм і кольорів, звуків, запахів, смаків, думок. Немає царини ока й решти царин — аж до царини свідомості розуму. Немає незнання, так само як немає вичерпання незнання аж до відсутності старості та смерті і відсутності вичерпання старості та смерті. Немає страждання, причини страждання, припинення страждання й шляху до припинення страждання. Немає знання, немає його здобуття, позаяк нема чого здобувати»*.

*

Вчитель поцікавився, де я навчився так писати вірші.

— А що, цьому треба вчитися? — відповів я запитанням на запитання.

— Ні, — усміхнувся він. — Навпаки. Можна довчитися до того, що втратиш свій хист.

— А, он як. Тим краще, — кинув я. — Зрештою, деяким речам у цьому житті тебе ніхто не навчить, еге ж?

*

Був на МРТ. Довелося лізти у білий апарат, схожий на труну. Мене поглинуло світло. Здавалося, немов я помер — піднісся, вийшов із власного тіла й спостерігаю за ним згори. Смерть дихає мені у спину. Сумнівів нема. Я скоро помру.

Тиждень по тому був у лікаря. Він проводив збір анамнезу — так ніби це називається. Одним словом, він розпитував, а я відповідав на його запитання. І ось, що дивно: хай якими простими вони були, я заледве знаходив відповіді, немов намагався вхопити рибу, зануривши руку в акваріум, — бажане під твоїм носом і водночас недосяжне. Хто є чинним президентом Кореї? Який зараз рік? Повторіть останні три слова, які я назвав. Скільки буде сімнадцять плюс п'ять? Знати знаю, а пригадати не можу. Як це так? Як можна знати і не знати водночас?

* Пер. Анастасії Стрелкової.

Після всіх обстежень я знову зустрівся з лікарем. Вигляд у нього був доволі безрадісний.

— Гіпокамп зменшений в об'ємі, — сказав він, показуючи плівку з результатами МРТ. — А це безперечна ознака хвороби Альцгеймера. Щоправда, на якій вона стадії, наразі сказати важко. Для цього знадобиться час і ретельне спостереження.

Инхі, яка сиділа поруч, немов води в рот набрала.

— Для хвороби характерне прогресивне зниження пам'яті, — продовжив лікар, — насамперед короткочасної. Спершу зникнуть найсвіжіші спогади. Сповільнити розвиток хвороби можна, а зупинити, на жаль, ні. Обов'язково приймайте ліки — я випишу вам рецепт. Також раджу записувати все, що поки пам'ятаєте, і завжди мати записи під рукою. З часом ви можете не пригадати, де живете.

*

Гортаю пожовклі сторінки «Проб» Мішеля де Монтеня в м'якій обкладинці. «Ми баламутимо життя турботою про смерть, а смерть — турботою про життя»*. Приємно читати ці рядки на схилі віку.

*

Дорогою додому натрапили на блокпост. Поліціант — молодший син голови сільської громади — глянув на нас з Инхі і, впізнавши, махнув рукою: мовляв, проїжджайте.

Він пояснив, що блокпост організували у зв'язку з розслідуванням убивства.

— Ні поспати, ні поїсти. Всім подавай результат — наче ми тут байдики б'ємо. Та хіба вбивця розгулюватиме серед білого дня, вигукуючи: «Арештуйте мене»?

Виявилось, у нашому й сусідньому повіті одна за одною померли три жінки — молоді, років двадцяти-тридця-

* Пер. Анатолія Перепаді.

Кінець безкоштовного
уривку. Щоби читати
далі, придбайте, будь
ласка, повну версію
книги.